

16
Колес. г. № 21/1931.
9 окт. - г. С. Химноуртъ
Нопр. - 28. XII. 1931.
20. XII. 1931.

1
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № КС-43

Дата 20. XII. 1993 г.

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГОСПОЖИ И ГОСПОДА СЪДИИ,

Народното събрание на Република България с Решение по доклада на Временната анкетна комисия за проучване и установяване на факти, свързани с нарушаване принципа на доброволност при определяне етническата принадлежност на учениците от общините на Якоруда и Гоце Делчев (ДВ, бр. 84/1993 г.) прие, че резултатите от извършеното към 4.12.1992 г. преброяване на населението и жилищния фонд в Републиката "по признаците с № 11, 12 и 13 от преброителната карта за населението не съответствуват на реалната етнодемографска структура на населението за районите на Якоруда и Гоце Делчев". Посочените с цифри признаци се отнасят до вероизповеданието, етническата принадлежност и майчиния език.

В конституционното право е общоприето, че свободата на мисълта, съвестта и религията съставляват сфера, в която е недопустимо вмешателство от страна на държавата. Приобщаването на човека към едно или друго вероизповедание зависи от неговото интимно убеждение, върху което държавата, дори ако поиска, не би имала възможност да упражни материално въздействие. Такова е разбирането и на българския законодател като казва, че вероизповеданията са свободни и независими от държавата (чл. 13, ал. 1 и 2), че свободата на съвестта, на мисълта и на избора на вероизповедание и на религиозни или атеистични възгледи е ненакърнима (чл. 37, ал. 1). Това е и Вашето становище, уважаеми дами и господа конституционни съдии, изразено по категоричен начин с Решение № 5 от 11.06.1992 г. по конституционно дело № 11/1992 г. (ДВ, бр. 49/1992 г.). Юридическото съдържание на правото на вероизповедание според сега действащата Конституция обхваща на първо място правото на свободен избор на вероизповеданието, както сме посочили в цитираното по-горе свое решение. Текстовете на чл. 13, ал. 1 и 2 и чл. 37 от Конституцията на Република България имат за основа чл. 18 от Международния пакт за гражданските и политическите права - в сила за Република България от

23.03.1976 г. (ДВ, бр. 43/1976 г.), който на основание чл. 5, ал. 4 от основния закон е част от вътрешното право на страната. Именно този текст безспорно определя и Вашето становище по посоченото конституционно дело, защото отдавна правото е постановило, че правото на свобода на мисълта, съвестта и религията включва възможността всеки свободно да възприема или има религия, или каквато и да било вяра по свой избор и свободата индивидуално, или съвместно с други, публично или в частния живот, да дава изява на своята религия или вяра чрез ритуали, наблюдения или обучение (чл. 18 от посочения международен договор).

Същият международен договор, който е част от българското вътрешно право, в своя чл. 27 прокламира, че в държавите, в които съществуват етнически, религиозни или езикови малцинства, лицата, принадлежащи към тези малцинства, не могат да бъдат лишавани от правото да имат съвместно с другите членове на своята група собствен културен живот, да изповядват и практикуват собствената си религия (тази, която свободно са избрали) или да си служат с родния си език. Въпросът дали в дадена държава съществуват или не малцинства, е въпрос фактически, а не правен. Не правото прави хората различни по тяхната религия, език или култура, но правото трябва да признае и гарантира правото да бъдеш различен. Родният (майчиният) език е въпрос на факт. Безспорно дали в дадено семейство от най-ранна детска възраст се говори даден език или не е нещо, което може да се установи по обективни критерии. Но въпросът каква да бъде етническата идентичност е въпрос на самоопределение - на свободен избор, въпрос на лично право, непосредствено свързано с интимния духовен мир на човешката личност и поради това представлява ценност от висш порядък.

Отказът от правото на етническо самоопределение лишава гражданите - самоопределили се като принадлежащи към дадена етническа група, от правната гаранция да имат собствен културен живот в съответствие с чл. 27 от Международния пакт за гражданските и политическите права.

Като имаме предвид всичко това най-малкото като странно, ако си позволим да си служим не с категориите на правото, може да се определи решението на 36-то Народно събрание, с което по същество парламентът определя каква е религиозната и етническа принадлежност на групи хора, граждани на Република България.

въз основа на по-горе изложените аргументи отправяме настоящото искане до Конституционния съд на Република България на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията за установяване противоконституционността на Решението (ДВ, бр. 84/1993 г.) на 36-то Народно събрание в частта му относно свободния избор на вероизповедание и определяне на етническата принадлежност.

Списъкът на народните представители, приложен към настоящото искане, е неразделна част от него.

1. Ариф Мустакалб - *[Signature]*
2. Мерван Тавакъл *[Signature]*
3. Аб. Малиев - *[Signature]*
4. Мехмед Херван *[Signature]*
5. Халим Трабви *[Signature]*
6. Хусейн Ах. Карамалев - *[Signature]*
7. Дулимир Сеймуров *[Signature]*
8. Зия Алмас *[Signature]*
9. Юсеф Вели Пазденчев *[Signature]*
10. Вегад Ахмет Салиманов *[Signature]*
11. Суави Кадим *[Signature]*
12. Бахри Редже Юмер - *[Signature]*
13. Аман Октаи - *[Signature]*
14. Ахмед Доган *[Signature]*
15. Ибрахим Тосун Татарев *[Signature]*
16. Ремзи Осман *[Signature]*
17. Красимир Кандилов *[Signature]*
18. Радя Василев *[Signature]*
19. Мехмед Малиев *[Signature]*
20. Стефан Ан. Карадинов - *[Signature]*
21. Д. Цолев - *[Signature]*
22. Нахан Вели - *[Signature]*
23. Исмаил М. Исмаил - *[Signature]*
24. Мерване Луцафа *[Signature]*
25. Тосун Кандилов *[Signature]*
26. Херван Кандилов *[Signature]*
27. Дулимир Ружев *[Signature]*
28. Трамен Атанасов *[Signature]*

- 29. Хасан Али Хасан - *[Signature]*
- 30. Реджеб Мех. Тинар - *[Signature]*
- 31. Кадур Кадур - *[Signature]*
- 32. Юсуф Мансур - *[Signature]*
- 33. *[Faded text]* - *[Signature]*
- 34. Асен Мирзевен - *[Signature]*
- 35. Х. Дорган Тарган - *[Signature]*
- 36. Марин Мансур - *[Signature]*
- 37. Янко Комучаров - *[Signature]*
- 38. Стефан Божидар - *[Signature]*
- 39. Христо Умаров - *[Signature]*
- 40. Радми Стоил - *[Signature]*
- 41. Петър Пешков - *[Signature]*
- 42. ВЕЧЕЛАВА ТЯКОВА - В. ТЯКОВА
- 43. Софи Сиданов - *[Signature]*
- 44. Николай Василев - *[Signature]*
- 45. Вера-еу *[Signature]*
- 46. *[Faded text]* - *[Signature]*
- 47. Атанас Атанасов - *[Signature]*
- 48. *[Faded text]* - *[Signature]*

Сигве

ОСОБЕНО МНЕНИЕ: От петимата парламентаристи
"Сбор за демокрация".

На основание чл. 150, ал. 1 и чл. 149, ал. 4 от Конституцията Конституционният съд да се произнесе за съответствието на решение на Народното събрание ДВ, бр. 84/93 г. с международния пакт за гражданските и политически права и Конституцията на Република България.

Следват подписите:

49. 1. Тодор Гинев
50. 2. Стефан Захариев
51. 3. Румен Симеонов
52. 4. Иван Лушков
53. 5. Афония Венев
54. 6. Димитър Савилов